



Elintarviketurvallisuusosasto

Kemiallisen elintarviketurvallisuuden yksikkö

Pvm/Datum/Date

5.5.2025

Dnro/Dnr/DNo

2637/00.00.01.00.02/2025

Maa- ja metsätalousvaliokunta

MmV@eduskunta.fi

Viite: Maa- ja metsätalousvaliokunta tiistai 06.05.2025 klo 10.00 / E 28/2025 vp / Asiantuntijapyyntö

Lausunto asiasta E 28/2025 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission ehdotus asetukseksi asetusten (EU) 1308/2013, (EU) 2021/2115 ja (EU) 251/2014 muuttamisesta viinialan ja maustettujen viinituotteiden tiettyjen kaupan pitämistä koskevien sääntöjen ja alakohtaisten tukitoimenpiteiden osalta

Ruokavirasto kiittää mahdollisuudesta lausua näkemyksensä asiaan ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Ruokavirasto näkisi hyvänä, että viineistä, joista alkoholi on poistettu osittain tai kokonaan, pakolliset elintarviketiedot ilmoitettaisiin ensisijaisesti itse pakkauksessa tai sen etiketissä. Ruokavirasto katsoo, että pakkausmerkintöjen helppo saatavuus ja luettavuus kannustaisi kuluttajia lukemaan viinien pakkausmerkintöjä. Vaatimus merkitä pakolliset tiedot viinien pakkauksiin tai niiden etiketteihin olisi silloin yhteneväinen muiden elintarvikkeiden kuten virvoitusjuomien ja mehujen kanssa. Ruokavirasto painottaa, että Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen EU N:o [1169/2011](#) elintarviketietojen antamisesta kuluttajille (jäljempänä elintarviketietoasetus) mukaan valmiiksi pakattujen elintarvikkeiden pakolliset elintarviketiedot on esitettävä suoraan pakkauksessa tai siihen kiinnitetyssä etiketissä, ellei komissio toisin säädä (art. 12.2 ja 12.3). Elintarviketietoasetuksen mukaan, jos toisin säädetään, tulee tällöin voida osoittaa, että kuluttajat ymmärtävät elintarviketiedot yhdenmukaisesti ja että kuluttajat käyttävät laajalti näitä keinoja (art. 12.3). Ruokaviraston näkemyksen mukaan kuluttajat harvoin lukevat laajalti QR-koodeja. EU:ssa on myös ihmisiä, joilla ei ole kännyköitä. Ruokavirasto kuitenkin toteaa, että mikäli pakolliset tiedot sallitaan antaa alkoholittomista ja vähäalkoholisista viineistä muutoin kuin suoraan pakkauksessa tai siihen kiinnitetyssä etiketissä, esimerkiksi QR-koodin merkintäjärjestelmän takaa, niin pakolliset tiedot tulisi olla helposti ja ensisijaisesti löydettävissä. Ruokavirasto pitää tärkeänä, että QR-koodi silloin otsikoitaisiin, esimerkiksi ilmaisulla ”Ainesosat ja ravintoarvo”. Samassa yhteydessä, samassa nähtävissä olevassa kentässä ilmoitettaisiin myös juoman energiamäärä ja mahdolliset allergeenit sekä intoleranssia aiheuttavat aineet. Ruokavirasto näkee huonona ratkaisuna sen, että jos elintarvikkeesta annettaisiin tietoja usean eri QR-koodien kautta, koska se voi vaikeuttaa pakollisen elintarviketiedon saantia ja havaittavuutta.

Ruokavirasto yhtyy maa- ja metsätalousministeriön näkemykseen siinä, että on tärkeää ottaa huomioon pakollisten elintarviketietojen ilmoittamisessa kielen ymmärrettävyys. Pakollisten tietojen kielivaatimuksista säädetään elintarviketietoasetuksen 15 artiklassa.



Elintarviketurvallisuusosasto

Kemiallisen elintarviketurvallisuuden yksikkö

Pvm/Datum/Date

5.5.2025

Dnro/Dnr/DNo

2637/00.00.01.00.02/2025

seuraavasti: *"Pakolliset elintarviketiedot on annettava kielellä, jota kuluttajat niissä jäsenvaltioissa, joissa elintarviketta pidetään kaupan, ymmärtävät helposti. Jäsenvaltiot, joissa elintarviketta pidetään kaupan, voivat omalla alueellaan määrätä, että tiedot on annettava yhdellä tai useammalla unionin virallisista kielistä"*. Ruokavirasto toteaa, että pakolliset pakkausmerkinnät on Suomessa säädetty annettavaksi sekä suomeksi että ruotsiksi, kun elintarvikkeita myydään kaksikielisessä kunnassa (maa- ja metsätalousministeriön asetus [834/2014](#) elintarviketietojen antamisesta kuluttajalle, 4 §).

Ruokavirasto kannattaa komission ehdottamaa ilmaisua alcohol-free, suomeksi "alkoholiton", kun juoman alkoholipitoisuus on enintään 0,5 tilavuusprosenttia. Ruokavirasto hyväksyi myös esimerkiksi samaa tarkoittavan ilmaisun, kuten "non-alcoholic". Ruokavirasto toteaa, että ilmaus "non-alcoholic", kun alkoholipitoisuus on enintään 0,5 tilavuusprosenttia, vastaa ilmaisua, joka on laadittu aiemmin alkoholittomalle oluelle Euroopan Unionin hyväksymän CN (Combined Nomenclature) -nimikkeistön mukaan. Ruokavirasto pitää tärkeänä, että jos juomaa väitetään alkoholittomaksi, on myös silloin tarpeen ilmoittaa aina juoman alkoholipitoisuus.

Ruokavirasto pitää myös ehdotettua vähäalkoholisen viinin ilmaisua "alcohol-light" hieman vieraana englanniksi ilmaistuna. Ruokavirasto korvaisi ilmaisun sanoilla "light-alcohol" tai mieluiten "low-alcohol". Ruokavirasto pitää "low-alcohol" -ilmaisua kuluttajille selkeämpänä ilmaisuna kuin "alcohol-light". Alkoholiin liittyvällä ravitsemusväitteellä "light" on kaksi merkitystä, joko tarkoittaen alkoholin määrän vähentämistä tai alkoholin energian määrän vähentämistä (Ravitsemus- ja terveysväiteasetus [1924/2006](#), liite). Ruokavirasto pitää siten tärkeänä, että esim. "light"-sanaan liitetään tai sen yhteydessä ilmoitetaan sana "alcohol". Väiteasetuksen mukaan väite, jonka mukaan tuote on "kevyt", ja mikä tahansa muu väite, jolla on kuluttajalle oletettavasti sama merkitys, voidaan esittää vain samoilla edellytyksillä kuin väite "vähennetty". Väitteeseen on myös liitettävä ilmoitus siitä tekijästä tai niistä tekijästä, jonka tai joiden vuoksi elintarvike on "kevyt".

Ruokaviraston mukaan, jos maustetuissa viineissä ja kuohuviineissä sallitaan vähäalkoholisten ja alkoholittomien juomien valmistus niin, että pohjana voi käyttää vähäalkoholista tai alkoholitonta viiniä, niin maininnan tulisi käydä selkeästi ilmi kuluttajalle juomaa ostettaessa, tuotteen pakkauksessa tai sen etiketissä, ei pelkästään QR-koodin kautta. Muuten kuluttaja voi tulla harhaanjohtetuksi tuotetta valittaessa. Ruokavirasto näkee tärkeänä, että jos juomaa myydään viininä, tulee juoman olla valmistettu aina ensin viiniksi.

jaostopäällikkö

Sari Sippola

erityisasiantuntija

Tuulikki Lehto